

Scripta

Revista Internacional de Literatura i Cultura Medieval i Moderna
International Journal of Medieval & Modern Literature & Culture

SCRIPTA

*Revista Internacional de Literatura i Cultura
Medieval i Moderna*

núm. 23 (juny 2024)

Universitat de València

Direcció: Vicent Josep Escartí (Universitat de València)

Secretari: Rafael Roca Ricart (Universitat de València)

Editors: Maite Simon Méndez (Publicacions de la Universitat de València)

CONSELL DE REDACCIÓ

Anna Maria Babbi, (Università degli Studi di Verona), Josepa Cortés Escrivà (Universitat de València), Eulàlia Duran Grau (Institut d'Estudis Catalans), Antoni Ferrando Francés (Universitat de València), Eulàlia Miralles Jori (Universitat de València), Joan Peytaví Deixona, (Universitat de Perpinyà), Pep Valsalobre Palàcios, (Universitat de Girona)

CONSELL CIENTÍFIC ASSESSOR

Gemma Avenoza Vera (Universitat de Barcelona), Helena Buffery (University College Cork), Júlia Butinyà Jiménez (UNED - Madrid), Antonio Castillo Gómez (Universidad de Alcalá de Henares), Germà Colón Domènech (Institut d'Estudis Catalans), Anna Maria Compagna (Università degli Studi Federico II - Napoli), Antonio Cortijo Ocaña (University of California - Santa Bárbara), Ricardo L. Silveira da Costa (Universidade Federal do Espírito Santo), Dominique de Courcelles (Centre National de la Recherche Scientifique - Paris), Josep Maria Domingo Clua (Universitat de Lleida), Gabriel Ensenyat Pujol (Universitat de les Illes Balears), Immaculada Fàbregas Alegret (Université de Bretagne -Sud), Antoni Furió Diego (Universitat de València), Montserrat Galí Boadella (Benemérita Universidad Autónoma de Puebla), Lluís Gimeno Betí (Universitat Jaume I - Castelló), Albert G. Hauf Valls (Universitat de València), Enric Mallorquí-Ruscalleda (California State University at Fullerton), Elisa Martí López (Northwestern University), Joaquim Martí Mestre (Universitat de València), Josep Lluís Martos Sánchez (Universitat d'Alacant), Montserrat Piera (Temple University), Mercè Pujol Berché (Université Paris Ouest - Nanterre - La Défense), Patrizio Rigobon (Università degli Studi di Venezia- Ca'Foscari), Valentina Ripa (Università degli Studi di Bari - Aldo Moro), Albert Rossich Estragó (Universitat de Girona), J. Enric Rubio Albarracín (Universitat de València), Flocel Sabaté Curull (Universitat de Lleida), Antoni Simon Tarrés (Universitat Autònoma de Barcelona), Carsten Sinner (Universität Leipzig), Ildikó Szijj (Universitat Eötvös Loránd de Budapest)

Tècnic informàtic: Pedro Castilla Fernández

Auxiliars tècnics: Jose Manuel Carrillo Montero, Joaquín García Lombard

Imatge de la portada: Inma Coll

ISSN: 2340-4841

Els textos publicats en aquesta revista estan, si no s'indica el contrari, sota una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 3.0 de Creative Commons. Pot copiar-los, distribuir-los i comunicar-los públicament sempre que cite el seu autor i el nom d'aquesta publicació, *SCRIPTA. Revista Internacional de Literatura i Cultura Medieval i Moderna* / *International Journal of Medieval & Modern Literature & Culture*, no els utilitze per a fins comercials i no faça amb ells obra derivada. La llicència completa es pot consultar en [Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/)

Sumari

MISCEL·LÀNIA

Joan Requesens i Piquer: «L'Arnau de Vilanova presentat per Francesc Eiximenis»	1-24
Natalia A. Mangas Navarro: «El <i>Valerio de las historias escolásticas y de España</i> : edición y ejemplares».....	25-42
Massimo Marini: «Lecciones únicas e hipotexto del Catón en romance de Gonzalo García de Santa María: el incunable poético 93*CA».....	43-72
Anna Peirats: «Vides en els marges a la València del segle XV».....	73-93
Joan Mahiques Climent: «Pere Vicent Sabata, autor anònim: sobre els goigs del Ms. 804 de la BHUV».....	94-128
Joan Esbrí Castell: «La comunitat imaginada al Regne de València a la fi del règim foral»	129-154
Beatriu Navarro & Josep Lluís Cebrián: «Els exvots en la taulelleria valenciana dels segles XVIII i XIX».....	155-174
Guillermo Navarro Oltra: «The Catholic Monarchs on the postage stamps of Franco's Spain».....	175-191
Josep Vicent Garcia Raffi: «La reescriptura teatral del <i>Tirant lo Blanc</i> de Maria Aurèlia Capmany per al públic adult».....	192-209

MONOGRÀFIC

Cesc Esteve: «Vides d'escriptors literaris a l'edat moderna. Presentació».....	210-213
Josep Solervicens: «L'Ausiàs March barroc de l'hel·lenista Vicent Mariner (1633)»	214-227
Mar Manyé de Gibert: «Cap a un ús crític de l'obra com a font d'investigació biogràfica: la <i>Vida de Miguel de Cervantes Saavedra</i> , de Gregori Maians i Siscar».....	228-244
Cesc Esteve: «Biografia i bibliografia a l'edat moderna. Les vides d'escriptors literaris a la <i>Biblioteca Valentina</i> (1747) de Josep Rodríguez».....	245-260
Neus Ortega Molinos: «L'empremta de la tradició biogràfica en la crítica literària de Joan Andrés».....	261-276
Maria Paredes Baulida: «Una biografia canònica il·lustrada: <i>De los empleos y ejercicios literarios del infatigable Mabonés el Dr. D. Juan Ramis i Ramis</i> (1819) de Francesc Pons i Carreras».....	277-294

RECENSIONS

August Bover, <i>Espill de la vida religiosa</i> , (M. Ángeles Sequero García).....	295-297
Emilio Callado Estela, <i>El Cielo en la Tierra. El Convento de Corpus Christi de Vila-Real</i> (Alfonso Esponera).....	298-301
Alejandro Linares Planells & Guillermo López Juan (eds.), <i>Rethinking Violence in Valencia and Catalonia. Fourteenth to Seventeenth Century</i> (Rafael Roca).....	302-306
Vicent Josep Escartí, <i>I giorni dell'ira</i> (Gennaro Schiano).....	307-310

Presentació

1 El present número de *Scripta. Revista Internacional de Literatura i Cultura Medieval i Moderna* compta, com sempre, amb les dues seccions de *Miscel·lània i Monogràfic*, i la secció dedicada a les recensions. La primera compta amb deu aportacions de caràcter divers: alguns treballs abracen diferents aspectes de l'època medieval, mentre que algun altre s'endinsa en el segle XX -i sempre amb la cultura pretèrita com a centre de l'estudi. La segona part, per la seua banda, aplega cinc estudis que giren al voltant de la documentació generada pels processos judicials. Finalment, l'espai dedicat a les ressenyes compta amb quatre recensions.

2. A la secció miscel·lània, en són deu, com hem dit, les aportacions fetes des de diversos àmbits de recerca. Així, el primer és obra del membre corresponent de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, Joan Requesens i Piquer, i porta per títol «L'Arnau de Vilanova presentat per Francesc Eiximenis». L'estudi es basa sobre un passatge de Francesc Eiximenis al *Primer Llibre del Crestià* que, per un vell error de fa quasi cent anys, ha propiciat una imatge alterada sobre el metge Arnau de Vilanova. L'autor, ara, ens explica algunes qüestions que havien estat negligides. En segon lloc trobem un article de Natalia Anaís Mangas Navarro, intitulat «El *Valerio de las historias escolásticas y de España*: edición y ejemplares», on s'ofereix una descripció material de l'edició incunable del *Valerio...*, obra de Diego Rodríguez de Almela, que va ser impresa a Múrcia, el 1487. A més d'altres detalls, també hi trobem un estudi material de nou dels dotze exemplars que es conserven. En tercer lloc apareix l'estudi de Massimo Marini, de la Università di Roma, La Sapienza, que porta per títol «Lecciones únicas e hipotexto del Catón en romance de Gonzalo García de Santa María: el incunable poético 93*CA», on l'autor es proposa estudiar una selecció de les glosses poètiques en romanç que Gonzalo García de Santa María realitzà sobre els *Disticha Catonis* i que es publicaren a Saragossa al voltant del 1493. En quarta posició apareix el treball d'Anna Peirats, «Vides en els marges a la València del segle XV», on es fixa en la descripció de l'altra València del segle XV, on hi ha la marginació social. En especial fa una descripció de dos col·lectius femenins: el de les curanderes, fetilleres i bruixes, i el de les prostitutes. En cinqué lloc trobem el text de Joan Mahiques Castell, de la Universitat Jaume I, que s'intitula «Pere Vicent Sabata, autor anònim: sobre els goigs del Ms. 804 de la BHUV», on l'autor es fixa en el ms. 804 de la BUV i analitza el contingut i les característiques del volum. Se centra en alguns goigs manuscrits, atribuïts a Pere Vicent Sabata, i finalment, a partir d'una anàlisi de l'estil i de les relacions intertextuals, es fa una proposta d'atribució de tres poesies més, dues d'elles impreses, que fins ara mai no havien estat assignades a Sabata. Tot seguit, Joan Esbrí Castell, de la Universitat Pompeu Fabra, amb «La comunitat imaginada al Regne de València a la fi del règim foral», s'acosta a la identitat col·lectiva dels valencians en el període en què encara es regien pels Furs, abolits per Reial Decret el 1707 en base al dret de conquesta per Felip V. Després, Beatriu Navarro i Josep Lluís Cebrián- -tos dos de la Universitat de València-, amb «Els exvots en la taulelleria valenciana dels segles XVIII i XIX», a partir de les presentalles conservades al santuari del castell de Cullera i d'alguns plafons de la via pública o d'interior d'habitatges, analitzen aquella tipologia ceràmica i aporten la seua valoració. Per últim en aquest secció trobem el treball de Josep Vicent Garcia Raffi, de la Universitat de València també, que porta per títol «La reescriptura teatral

del *Tirant lo Blanc* de Maria Aurèlia Capmany per al públic adult», i on l'autor s'aproxima al text de la creadora catalana des de conceptes con la reescriptura i l'hipotext.

Pel que fa a l'apartat monogràfic, ha estat Cesc Esteve, de la Universitat de Barcelona, l'encarregat de tenir-ne cura. La secció porta per títol genèric «Vides d'escriptors literaris a l'edat moderna» i hi trobem un acostament des de diferents òptiques a l'elaboració de biografies o biobibliografies als segles XVII i XVIII. Ell mateix s'encarrega de comentar aquests treballs i no ens cal, ara, afegir res més. Sí que volem, però, esmentar els autors i les autors que hi participen, a més del ja nomenat C. Esteve. Per això, citem ara Josep Solervicens i Mar Manyé de Gibert, tots dos de la Universitat de Barcelona i que han col·laborat amb segles articles; Neus Ortega Molinos, de la Universitat Oberta de Catalunya, i Maria Paredes Baulida, de l'Institut Menorquí d'Estudis.

Per finalitzar aquesta aproximació mínima al present volum, ens cal indicar que publiquem, a la darrera secció, les recensions signades per M. Ángeles Sequero García, Alfonso Esponera, Rafael Roca i Gennaro Schiano, que ens ofereixen les seues lectures sobre alguns llibres apareguts darrerament i que, per raons diverses, hem considerat que podien ser de l'interès dels lectors de *Scripta*.

3. En el moment d'acabar aquesta presentació del número 23 de la nostra revista, volem manifestar el nostre agraïment a Cesc Esteve, sense el treball del qual no hauria estat possible el monogràfic d'aquest número. També, a l'artista Inma Coll, que ens ha cedit la reproducció de la seua obra per poder il·lustrar la portada de la nostra publicació. Igualment, i com sempre, hem de donar les gràcies de manera especialíssima als avaluadors externs, que fan una tasca impagable i sense la qual la nostra revista no seria com és: en particular, no es trobaria tan ben situada com ho està en els diferents sistemes d'indexació internacionals. Sense tots ells i sense les aportacions dels autors i de les autores d'aquest volum, el número de *Scripta* que ara comença la seua trajectòria, no hauria estat possible.

Vicent Josep Escartí
Director de SCRIPTA